

POSIEDZENIE KOMISJI METALURGICZNO-ODLEWNICZEJ PAN W ZAKŁADACH GÓRNICZO-HUTNICZYCH "BOLESŁAW" S.A. W BUKOWNIE

W dniu 15 czerwca 2011 odbyło się otwarte, wyjazdowe zebranie Komisji Metalurgiczno-Odlewniczej Polskiej Akademii Nauk w Zakładach Górniczo-Hutniczych "Bolesław" S.A. w Bukownie k.Olkusza. Gospodarzem spotkania był Prezes Zarządu ZGH "Bolesław" S.A. dyrektor naczelny mgr inż. Bogusław Ochab. Zebranie otworzył Prof dr hab inż Tadeusz Karwan, przew. Zarządu Komisji Met.-Odl.PAN witając uczestników posiedzenia reprezentujących Kierownictwo ZGH "Bolesław" S.A. oraz członków Komisji Met.Odl.PAN wraz z gronem stałych uczestników zebrań otwartych Komisji.

Referat wprowadzający wygłosił Prezes ZGH "Bolesław" S.A., dyrektor naczelny mgr inż. Bogusław Ochab stwierdzając, że historia Zakładów Cynkowych - kopalni i huty cynku sięga XII wieku, kiedy to w Starym Olkusz Kazimierz II Sprawiedliwy założył osadę górniczą. Aktualnie ZGH "Bolesław" S.A. stanowią spółką dominującą w Grupie Kapitałowej ZGH „Bolesław”, wydobywającą i przerabiającą rudy cynku i ołowiu, pochodzące z własnej kopalni, spółkę produkującą cynk elektrolityczny i stopy cynku, kwas siarkowy oraz koncentraty cynku i ołowiu. W produkcji cynku wykorzystywane są procesu elektrolizy oraz procesu ogniowego (Imperial Smelting Process), jak również przetwarzane odpady cynkonośne w procesie przewałowym (Waelza), przy czym stosowane technologie zapewniają wymaganą ochronę środowiska naturalnego. Od 2010 roku,

po konsolidacji z Hutą Cynku „Miasteczko Śląskie” S.A. osiągnięto produkcyjną rzędu 150 tys. ton cynku rocznie. Wytwarzany przez ZGH "Bolesław" S.A. cynk od 2005 roku jest rejestrowany przez Londyńską Giełdę Metali pod marką SHG.

W referacie przedstawiono przede wszystkim bieżące problemy przemysłu cynkowego, perspektywy jego rozwoju oraz zagrożenia dla ZGH "Bolesław". Zwrócono uwagę na brak ochrony prawnej i wsparcia rozwiązań systemowych dla rodzimego przemysłu hutniczego, co w znacznym stopniu obniża konkurencyjność tego przemysłu na światowych rynkach. Podkreślano również konieczność łączenia baz surowcowych bezpośrednio z hutami w celu zapewnienia bezpieczeństwa surowcowego oraz konkurencyjności zakładu.

Realizowana strategia działania ZGH "Bolesław" S.A. zakłada systematyczny rozwój firmy oraz ciągle unowocześnianie procesów produkcyjnych, które powinny zapewnić optymalne parametry produkcyjne, a także zagwarantować utrzymanie wysokiej pozycji wśród światowych producentów cynku. W okresie ostatnich 10 lat ZGH „Bolesław” S.A. zostały gruntownie zrestrukturyzowane, dostosowując technologię produkcji cynku do światowych standardów i uzyskując lepsze od średnioeuropejskich wskaźniki energochłonność.

W ożywionej dyskusji zwracano uwagę tak na zagrożenia jak i perspektywy rozwojowe ZGH "Bolesław", w szczególności w aspekcie planów prywatyzacji zakładów. Uczestnicy wyrażali poważne obawy o dalsze losy zakładu i sens ekonomiczno-techniczny jego prywatyzacji. Podkreślano, że przemysł cynkowy jest wielce dochodową branżą, wymagającą dla jej dalszego rozwoju, systemowych rozwiązań prawno-organizacyjnych.

W drugiej części zebrania Profesor Karwan zaprosił do wygłoszenia referatu Prof. dr hab inż Borysa Mikułowskiego oraz dr inż Grzegorza Boczkala, którzy przedstawili referat pt. "Modelowanie struktury i własności stopów Zn-Ti-Cu". Bogato udokumentowane wyniki badań własnych pokazano na tle innych rezultatów osiągniętych w wiodących laboratoriach europejskich. Przedstawiono między innymi zagadnienia związane z problemami technologicznymi podczas eksploatacji gotowych wyrobów, jak i możliwościami modelowania ich struktury poprzez zmianę szybkości hodowli monokryształów. Szczególnie interesujące okazały się wyniki badań właściwości mechanicznych monokryształów Zn-Ti-Cu gdzie zaobserwowano zjawisko występowania anomalii temperaturowej współczynnika umocnienia i granicy plastyczności, co prawdopodobnie związane jest z tworzeniem się wakancyjnych pętli dyslokacyjnych w osnowie,

Na zakończenie referatu wywiązała się ożywiona dyskusja dotycząca poszczególnych wyników badań oraz wykorzystanych metod badawczych w celu potwierdzenia zaproponowanej interpretacji.

Po wykładach i dyskusji nastąpiło zwiedzanie ZGH "Bolesław" S.A., a następnie członkowie Komisji w towarzystwie gospodarzy udali się do malowniczo położonego w parku, zabytkowego dworku, będącego na przełomie XIX/XX wieku siedzibą dyrekcji Zakładów Cynkowych w Bukowni, gdzie zostali podjęci lunchem.

Kończąc niezwykle ciekawe i pożyteczne spotkanie naukowców z praktykami Profesor Karwan podziękował w imieniu Komisji Metalurgiczno-Odlewniczej PAN za zorganizowanie spotkania oraz przedstawienie złożonej problematyki funkcjonowania i rozwoju przemysłu cynkowego w Polsce.